

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Szczytno na 2022 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm) w związku z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119), art. 10 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.)

Rada Gminy Szczytno uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Szczytno na 2022 rok, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Szczytno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2022 roku.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Szczytno
Zbigniew Woźniak

UZASADNIENIE

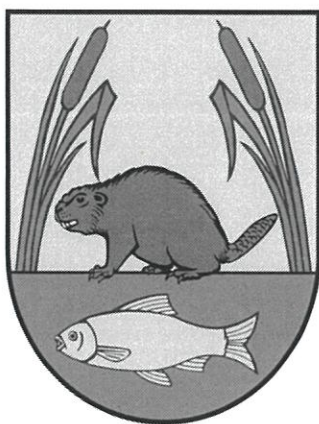
Zgodnie z art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin.

W myśl ww. ustawy realizacja działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu prowadzona jest w oparciu o gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Program ten uwzględnia również zadania własne gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii zapisane w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050). Realizacja zadań, o których mowa wyżej jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji gminnego programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika.

Program jest adresowany do całej społeczności mieszkańców gminy Szczytno ze szczególnym uwzględnieniem osób uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych, osób współuzależnionych, do osób z grup ryzyka, do dzieci i młodzieży, a także osób zajmujących się problemami alkoholowymi zawodowo. Zgodnie z art. 182 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych mogą być wykorzystywane na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i nie mogą być przeznaczone na inne cele. Uchwała rodzi skutki finansowe z działu 851 rozdział 85153 i 85154. Dochody i wydatki określa plan finansowy opracowany na dany rok prognozowany na podstawie środków uzyskanych z opłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Szczytno
Zbigniew Woźniak

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA GMINY SZCZYTNO
NA ROK 2022**

Spis treści:

Wstęp

- I. Podstawa prawna i merytoryczna programu
- II. Diagnoza problemów uzależnień
- III. Cele Programu.
- IV. Zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii
- V. Ograniczanie dostępności alkoholu
- VI. Zasady wynagradzania członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych
- VII. Zasady koordynacji, organizacji i finansowania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

WSTĘP

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Szczytno na rok 2022 określa zadania w zakresie profilaktyki uzależnień oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków w roku 2022. Podstawą niniejszego dokumentu są zadania własne gminy, wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

W Polsce podstawę prawną rozwiązywania problemów związanych z alkoholem stanowi Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi tj. Dz.U 2021 poz. 1119. Ustawa reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, zasady i tryb postępowania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, zadania i uprawnienia organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego oraz innych podmiotów w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi.

Na mocy art. 21 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119) leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w zakładach leczniczych podmiotów leczniczych, wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (Dz.U. z 2021 poz. 711 z późn. zm.). Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia. Leczenie medyczne ma wymiar wspomagający psychoterapię i jest nakierowane na usuwanie powikłań spowodowanych szkodliwym używaniem alkoholu (w tym leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych), farmakologiczne wsparcie oddziaływań psychoterapeutycznych oraz leczenie współwystępujących zaburzeń.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii podjęcie leczenia, rehabilitacji lub reintegracji społecznej przez osobę uzależnioną jest dobrowolne z wyłączeniem m.in. osób poniżej 18 roku życia oraz ubezwłasnowolnionych, które mogą być zobowiązane do podjęcia leczenia przez sąd.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest adresowany do wszystkich osób realizujących zadania z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, osób z grup ryzyka, uzależnionych i ich rodzin oraz wszystkich mieszkańców Gminy Szczytno, a jego celem jest zmniejszenie różnych problemów powodowanych przez alkohol i narkotyki w całej populacji, a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka.

Realizowana będzie głównie profilaktyka uniwersalna oraz w mniejszym stopniu profilaktyka selektywna. Profilaktyka uniwersalna skierowana jest do całych grup ze względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu. Jej cel stanowi zmniejszenie, a nawet wyeliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój. Natomiast profilaktyka selektywna ukierunkowana jest na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka. Działania profilaktyczne adresowane są wówczas do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania

biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji szkodliwych. Działania tego rodzaju profilaktyki są podejmowane ze względu na sam fakt przynależności do grupy. Należy pamiętać, że profilaktyka selektywna jest działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym.

Polski model rozwiązywania problemów alkoholowych zakłada, że większość kompetencji i środków finansowych na rozwiązywanie problemów alkoholowych zlokalizowanych jest na poziomie samorządów gmin. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku stanowi, że prowadzenie działalności związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Program ten uwzględnia również zadania własne gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii zapisane w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050). Realizacja zadań, o których mowa wyżej jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii stanowiącego część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Szczytno w latach 2021-2027, uchwalanego corocznie przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Zgodnie z art. 18² w/w ustawy, dochody gminy pochodzące z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i nie mogą być przeznaczane na inne cele.

I. PODSTAWA PRAWNA I MERYTOTYCZNA PROGRAMU

1. Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku (tekst jednolity Dz. U. 2021 poz.1372);
2. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku (tekst jednolity Dz. U. 2021 poz.1119);
3. Ustawa z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (tekst jednolity Dz. U. 2021 poz.1956);
4. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (tekst jednolity Dz. U. 2021 poz.1249);
5. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku (tekst jednolity Dz. U. 2020 poz. 2050)
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 roku w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U 2021 poz. 642)
7. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Szczytno w latach 2021– 2027. Założenia programu są zgodne z założeniami Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

Większość ludzi spożywających alkohol robi to w sposób rozsądny i powściągliwy, jednak pewna część ludzi nadużywa alkoholu, co powoduje w sposób nieuchronny dużą ilość szkód i zagrożeń. Problem ten występuje we wszystkich społeczeństwach. Wielkość szkód związana jest z rozmiarami i stylem konsumpcji napojów alkoholowych, ale zależy również od skuteczności i zasięgu działań profilaktycznych i naprawczych (Źródło: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych).

Zespół uzależnienia od alkoholu to kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których picie alkoholu dominuje nad innymi zachowaniami, które poprzednio miały dla pacjenta większą wartość. Głównym objawem zespołu uzależnienia jest pragnienie alkoholu (często silne, czasami przemożne). Wypicie alkoholu nawet po bardzo długim okresie abstynencji może wyzwać zjawisko gwałtownego nawrotu innych objawów zespołu uzależnienia, znacznie szybciej niż pojawienie się uzależnienia u osób poprzednio nieuzależnionych.

Na ostateczne rozpoznanie uzależnienia pozwala identyfikacja trzech lub więcej następujących cech lub objawów występujących łącznie przez pewien okres czasu w ciągu ostatniego roku. Są to:

1. Silne pragnienie lub poczucie przymusu picia („głód alkoholowy”);
2. Upośledzona zdolność kontrolowania zachowań związanych z piciem (trudności w unikaniu rozpoczęcia picia, trudności w zakończeniu picia do wcześniej założonego poziomu, nieskuteczność wysiłków zmierzających do zmniejszenia lub kontrolowania picia);
3. Fizjologiczne objawy zespołu abstynencyjnego pojawiającego się, gdy picie alkoholu jest ograniczane lub przerywane (drżenie mięśniowe, nadciśnienie tętnicze, nudności, wymioty, biegunki, bezsenność, rozszerzenie źrenic, wysuszenie śluzówek, wzmożona potliwość, zaburzenia snu, niepokój, drażliwość, lęki, padaczka poalkoholowa, omamy wzrokowe lub słuchowe, majaczenie drżenie) albo używanie alkoholu lub pokrewnie działającej substancji (np. leków) w celu złagodzenia ww. objawów, uwolnienia się od nich lub uniknięcia ich;
4. Zmieniona (najczęściej zwiększona) tolerancja alkoholu (ta sama dawka alkoholu nie przynosi oczekiwanego efektu) potrzeba spożycia większych dawek dla wywołania oczekiwanego efektu;
5. Z powodu picia alkoholu - narastające zaniedbywanie alternatywnych źródeł przyjemności lub zainteresowań, zwiększona ilość czasu przeznaczona na zdobywanie alkoholu lub jego picie, bądź uwolnienia się od następstw jego działania;
6. Uporczywe picie alkoholu mimo oczywistych dowodów występowania szkodliwych następstw picia (picie alkoholu, mimo, że charakter i rozmiary szkód są osobie pijącej znane lub można oczekiwać, że są znane).

Według danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród osób spożywających jest piwo. Zróżnicowanie popytu na poszczególne grupy alkoholi od lat pozostaje na zbliżonym poziomie.

Tabela 1. Struktura spożycia napojów alkoholowych w Polsce

Spożycie w litrach na jednego mieszkańca					
Rok	Wyroby spirytusowe (100% alkoholu)	Wino i miody pitne	Wino i miody pitne w przeliczeniu na 100% alkohol	Piwo	Piwo w przeliczeniu na 100% alkohol
2015	3,2	6,3	0,76	99,1	5,45
2016	3,2	5,8	0,7	99,5	5,47
2017	3,3	6,1	0,73	98,5	5,42
2018	3,3	6	0,72	100,5	5,53
2019	3,7	6,2	0,74	97,1	5,34
2020	3,7	6,4	0,77	93,6	5,1

Źródło: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Badania i informacje statystyczne

Tabela 2: Średnio na 1 mieszkańca w litrach 100% alkoholu:

Lata	Średnio na 1 mieszkańca w litrach 100% alkoholu:
2015	9,41
2016	9,37
2017	9,45
2018	9,55
2019	9,78
2020	9,6

Źródło: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Badania i informacje statystyczne

Tabela 3: Struktura spożycia napojów alkoholowych w procentach w przeliczeniu na 100% alkohol w latach 2000-2019:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wyroby spirytusowe	34%	34,2%	35,2%	34,6%	37,8%	38,5%
Wino i miody pitne	8%	7,4%	7,8%	7,5%	7,6%	8,0%
Piwo	57,9%	58,4%	57,8%	57,9%	54,6%	53,5%

Źródło: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Badania i informacje statystyczne

Obliczenia PARPA na podstawie danych GUS

Przyjmuje się założenie, iż w jednym litrze:

1. piwa zawartych jest 5,5% alkoholu,
2. wina (miodu pitnego) zawartych jest 12% alkoholu.

Na przełomie 2018 i 2019 roku zostało zrealizowane przez Kantar oraz KBPN ogólnopolskie badanie ankietowe dotyczące postaw i zachowań wobec substancji psychoaktywnych. Badanie terenowe zostało przeprowadzone w dwóch transzach: 08.11-18.12.2018 roku oraz 22.02-26.03.2019. Poniżej tabela prezentująca wyniki badań:

Tabela 1.1. Ocena ważności różnych problemów społecznych na poziomie kraju (odsetek respondentów) 2018/2019 (%).						
	Bardzo ważne	Ważne	Średnio ważne	Mało ważne	Nie-ważne	Trudno powiedzieć
1) Przeszłość gospodarcza	27,7	44,7	18,7	5,8	1,5	1,6
2) Przeszłość pospolita	28,8	44,3	18,8	5,1	1,1	1,9
3) Narkomania	33,6	41,6	17,4	5,4	1,3	0,7
4) Zanieczyszczenie środowiska	37,5	41,9	14,9	4,2	0,9	0,6
5) Alkoholizm	35,7	42,7	15,9	4,1	1,0	0,5
6) Kryzys moralny	18,4	38,0	27,1	9,8	2,6	4,1
7) Zły stan zdrowia społeczeństwa	28,5	43,8	19,7	5,6	1,0	1,3
8) Obniżenie stopy życiowej	25,6	42,4	23,1	5,5	1,3	2,0
9) Sytuacja mieszkaniowa	26,7	46,3	19,1	5,9	1,0	1,0
10) Przemoc w rodzinie	37,5	40,9	15,3	4,3	1,2	0,9
11) Przemoc i agresja na ulicach	32,9	43,9	16,2	5,2	1,3	0,6
12) Picie alkoholu przez młodzież	35,4	41,4	16,8	4,5	1,2	0,6
13) Bezrobocie	30,1	40,9	18,4	7,3	1,9	1,3
14) AIDS	23,3	34,9	21,7	11,6	3,0	5,4

Źródło: CINN KBPN.

W ramach omawianego badania pytano o ocenę ważności różnych problemów społecznych, gdzie respondent mógł wskazać tylko jeden problem. Najwięcej osób badanych wskazało alkoholizm jako największy problem społeczny (15,8%), a na drugim miejscu zanieczyszczenie środowiska (14,1%). Co dziesiąta osoba wskazała na przestępczość gospodarczą (11%) oraz narkomanię (10,1%).

Najbardziej popularnymi nielegalnymi substancjami wśród osób badanych była marihuana i haszysz, czyli przetwory konopi indyjskich. Do kontaktów z tą substancją psychoaktywną kiedykolwiek w życiu przyznało się 12,1% badanych. W poprzednim pomiarze z 2014 roku odnotowano wyższy odsetek – 16,3%. Pozostałe substancje są o wiele rzadziej używane niż

konopie indyjskie. Na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia odnotowujemy „dopalacze” (nowe substancje psychoaktywne) – 3,9% (1,3% w 2014 roku), a następnie amfetaminę – 2,4% (1,7% w 2014 roku), halucynogeny – 1,4% i ecstasy – 1% (1,7% w 2014 roku). Konsumpcja pozostałych substancji nie przekroczyła poziomu 1,0%. Do używania jakiegokolwiek narkotyku przyznało się 16,1% badanych i jest to podobny odsetek jak w badaniu z 2014 roku: 16,4%.

źródło: Raport o stanie narkomanii w Polsce 2020

Uzależnienie od różnorodnych substancji niszczy nie tylko zdrowie fizyczne, ale też negatywnie wpływa na psychikę. Uzależnienia mają ścisły związek z popełnianiem czynów zabronionych oraz łamaniem norm społecznych i prawnych. Procesy rozprzestrzeniania się tego zjawiska wzmagają się wraz ze wzrostem roli środków masowego przekazu i różnorodnej komunikacji opartej na demokratycznych postanowieniach prawnych. Używanie środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież wciąż stanowi duży problem.

W rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo- wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności m.in. działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą a także ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych.

Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Zgodnie z art. 26 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, świadczenia w zakresie leczenia, rehabilitacji i reintegracji są udzielane osobie uzależnionej bezpłatnie, niezależnie od jej miejsca zamieszkania w kraju.

W Polsce leczenie uzależnienia jest dobrowolne, z wyjątkiem sytuacji sądowego zobowiązania do leczenia. Leczenie zaburzeń wynikających z używania alkoholu jest bezpłatne, również dla osób nieubezpieczonych. Leczenie osób uzależnionych od alkoholu mogą prowadzić tylko podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą w rodzaju świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne (w tym dzienne).

W powiecie szczycieńskim działalność prowadzi tylko jedna przychodnia udzielająca specjalistycznych świadczeń zdrowotnych z zakresu leczenia odwykowego. Dla osób uzależnionych są to świadczenia: diagnoza w kierunku uzależnienia od alkoholu, diagnoza innych osobistych problemów

pacjenta wynikających z przebiegu choroby, diagnoza problemów zdrowotnych osób uzależnionych od alkoholu, farmakologiczne wspomaganie psychoterapii uzależnień, orzekanie o stanie zdrowia, planowanie przebiegu psychoterapii uzależnienia od alkoholu, prowadzenie psychoterapii uzależnienia od alkoholu w postaci sesji indywidualnych i grupowych. Zyskującą coraz większą popularność formą pracy z osobami uzależnionymi jest psychoterapia grupowa, natomiast spada liczba osób uczestniczących w psychoterapii indywidualnej. Dla osób współuzależnionych realizowane są świadczenia: diagnoza w kierunku współuzależnienia u członków rodziny osoby uzależnionej od alkoholu, diagnozowanie problemów zdrowotnych u członków rodziny osoby uzależnionej, planowanie przebiegu psychoterapii współuzależnienia, prowadzenie psychoterapii współuzależnienia w postaci sesji indywidualnych i grupowych.

Na terenie Gminy Szczytno nie działają placówki leczenia odwykowego i uzależnień, natomiast utworzony jest Punkt Konsultacyjno- Informacyjny dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie. W roku 2020 odbyło się 31 dyżurów. Pełnione były one w środy w godzinach 15:30- 17:30. Przyjęto ogółem 57 osób. W trakcie dyżurów udzielono 71 porad. Wpłynęło 31 wniosków o wszczęcie procedury związanej z orzeczeniem obowiązku leczenia odwykowego.

- 14 wniosków złożonych zostało przez członków rodzin
- 2 wnioski złożonych przez KPP w Szczytnie
- 4 wnioski złożone przez GOPS w Szczytnie
- 5 wniosków złożonych przez Kuratora Sądowego
- 2 wnioski złożone przez Prokuratora Rejonowego w Szczytnie
- 2 wnioski zainicjowane na podstawie prowadzonej procedury Niebieska Karta
- 2 wnioski złożone przez osoby trzecie

Problemy, z którymi zgłaszały się osoby – mieszkańcy Gminy Szczytno kształtowały się w sposób następujący:

- Nadużywanie alkoholu 29 osób
- Sprawcy awantur domowych 5 osób

W w/w okresie podjęto działania:

- z 5 osobami nadużywającymi alkohol prowadzono rozmowy w związku ze stosowaniem przez nią przemocy
- 5 sprawców przemocy motywowano do udziału w programie korekcyjnym/ terapii
- 5 dorosłych ofiar przemocy motywowano do zgłoszenia się do miejsc specjalistycznej pomocy

W ramach Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego dyżur pełnił prawnik, odbyło się 49 spotkań, podczas których udzielono porad prawnych z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, prawa karnego, prawa cywilnego, a także sporządzono pisma procesowe (wnioski, pozwy). Każde spotkanie trwało 4 godziny. Z poradnictwa prawnego w tym okresie skorzystało 97 osób w tym 15 osób dotkniętych problemem przemocy).

W roku 2020 odbyły się również 38 dyżury psychologa. Udzielano wsparcia dla członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz w sprawach związanych z przemocą w rodzinie, udzielano wsparcia w sytuacjach kryzysowych, udzielano poradnictwa w sprawach wychowawczych oraz małżeńskich. Liczba osób objętych pomocą – 30 osób

Problemy, z którymi się zgłaszano: przemoc, uzależnienie, współuzależnienie.

W roku 2020 do Punktu Konsultacyjno- Informacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą nie zgłosiła się żadna osoba z problemem uzależnienia od narkotyków.

III. CELE PROGRAMU

Celem głównym programu jest ograniczenie negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych związanych ze spożyciem alkoholu i środków psychoaktywnych oraz podniesienie poziomu wiedzy w mieszkańców Gminy Szczytno na temat szkodliwości spożywania alkoholu i zażywania narkotyków

1. Kreowanie lokalnej polityki rozwiązywania problemów alkoholowych służącej zmniejszaniu aktualnych i zapobieganiu nowym problemom alkoholowym.
2. Zmniejszanie degradacji zdrowotnej, społecznej rodzin ponoszących skutki nadużywania alkoholu i zażywania środków psychoaktywnych.
3. Ograniczanie dostępności alkoholu.
4. Działalność informacyjno - edukacyjna w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotykowych.
5. Promocja zdrowia i rozwijanie umiejętności niezbędnych do prowadzenia zdrowego stylu życia i radzenia sobie ze stresem.

IV. ZADANIA Z ZAKRESU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOAMNII

Zadania i sposoby ich realizacji określone w programie są dostosowane do lokalnych potrzeb i możliwości prowadzenia określonych form pomocy w oparciu o posiadane zasoby.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz dotkniętych przemocą w rodzinie

1. Udzielanie bieżącej pomocy oraz informacji osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków o możliwościach podjęcia terapii i leczenia.
2. Udzielanie informacji w zakresie możliwości uzyskania fachowej pomocy w placówkach realizujących zadania na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych
3. Gromadzenie i upowszechnianie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny.
4. Zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów placówek medycznych.
5. Zapobieganie problemom wynikającym z picia alkoholu przez osoby starsze
6. Prowadzenie i finansowanie punktu konsultacyjno- informacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą:
 - a) Motywowanie osób uzależnionych, jak i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego, kierowanie do leczenia specjalistycznego;
 - b) Motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych do zmiany

szkodliwego wzoru picia;

- c) Udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym;
- d) Rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy;
- e) Inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej, stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”;
- f) Przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków, zgłoszeń o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego;
- g) Kierowanie spraw do biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
- h) Indywidualne konsultacje dla osób uzależnionych, współuzależnionych, doznających przemocy, wskazanie możliwości leczenia;
- i) Edukacja na temat choroby, wyjaśnienie jej mechanizmów oraz zniszczeń, jakie powoduje alkohol w aspekcie społecznym, zawodowym.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- 1. Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym:
 - a) Prowadzenie lokalnych działań informacyjno- edukacyjnych na temat zjawiska przemocy;
 - b) Włączanie się w ogólnopolskie akcje promujące życie rodzinne bez przemocy;
 - c) Prowadzenie i finansowanie programów profilaktyki przemocy w rodzinie i programów rozwijających umiejętności wychowawcze oraz pozytywne relacje rodzinne;
- 2. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:
 - a) dokonywanie oceny skali zjawiska;
 - b) ustalenie zasobów środowiska lokalnego (placówek i osób) zajmujących się pomaganiem;
 - c) opracowanie informacyjnej bazy danych o osobach i placówkach zaangażowanych w niesienie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
 - d) współpraca pomiędzy pracownikami służb, instytucji i organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (zespołu interdyscyplinarnego, przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości, służby zdrowia, policji, pomocy społecznej, oświaty).
- 3. Wspieranie procedury „Niebieskie Karty”:
 - a) Organizowanie i finansowanie szkoleń obejmujących zagadnienia dotyczące specyfiki zjawiska przemocy w rodzinie oraz konsekwencji jej doznawania, funkcjonowania osób doznających przemocy i stosujących przemoc;
 - b) Organizowanie i finansowanie szkoleń i warsztatów przygotowujących do kontaktu z członkami rodzin z problemem alkoholowym, w których dochodzi do przemocy;
 - c) Organizowanie i finansowanie superwizji osobom pracującym z członkami rodzin z problemem przemocy;
 - d) Organizowanie i finansowanie szkoleń dotyczących obowiązujących procedur, np. procedury

„Niebieskie Karty”;

- e) prowadzenie działalności informacyjnej nt. procedury „Niebieskie Karty” (informacje na tablicach ogłoszeń, BIP, stronie WWW.);
 - f) realizacja zadań wynikających ze współpracy z Komendą Powiatową Policji w zakresie procedury „Niebieskich Kart” – działalność informacyjna, diagnozująca zjawisko przemocy.
4. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym
- a) Zapewnianie dostępności i finansowanie specjalistów pracujących z członkami rodzin z problemem przemocy (np. psychologa);
 - b) Przygotowanie i upowszechnianie informacji nt. lokalnej oferty pomocy dla członków rodzin z problemem przemocy, w szczególności z problemem alkoholowym);
 - c) Rozwijanie współpracy między przedstawicielami różnych służb w celu kierowania osób stosujących przemoc w rodzinie do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno- edukacyjnych;
 - d) Usprawnienie współpracy między przedstawicielami różnych służb, w celu przeprowadzenia szybszej i skuteczniejszej interwencji wobec sprawców przemocy.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży.

1. Realizacja profilaktyki dla dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych:
- a) finansowanie programów profilaktycznych, spektakli i warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, również z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie /według składanych zapotrzebowań/;
 - b) prowadzenie działań informacyjno- edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu, narkotyków oraz zjawiska przemocy w rodzinie;
 - c) prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu i zażywania narkotyków przez dzieci i młodzież w formie wywiadówek profilaktycznych;
 - d) finansowanie zakupu pomocy dydaktycznych niezbędnych do realizacji szkolnych programów profilaktyki, także z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie /według składanych zapotrzebowań/;
 - e) dofinansowanie konkursów, pikników w szkołach (działań wpisanych w szkolne programy profilaktyki) o tematyce związanej z profilaktyką (wg. składanych zapotrzebowań)
 - f) diagnoza środowiska - prowadzenie badań związanych z diagnozą zachowań problemowych dotyczących używania substancji psychoaktywnych, podejmowanych przez młodzież (oparta na informacjach uzyskanych od nauczycieli i wychowawców klas, rozmowach z rodzicami i uczniami, obserwacji zachowań uczniów, ankietach);
 - g) organizowanie i finansowanie szkoleń przygotowujących nauczycieli do realizacji programów rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji;
 - h) organizowanie i finansowanie dla przedstawicieli placówek szkoleń obejmujących zagadnienia dotyczące skutecznych strategii profilaktycznych;
 - i) realizacja programów profilaktycznych dla rodziców i aktywna współpraca z nimi w tym obszarze.

2. Zakup materiałów edukacyjnych i informacyjnych oraz ich dystrybucja wśród określonych grup adresatów – m.in. młodzieży, sprzedawców, kierowców, pracowników pomocy społecznej, samorządowców, nauczycieli, rodziców, policjantów itp.- broszur, plakatów, ulotek z profilaktycznymi treściami edukacyjnymi dotyczącymi problematyki alkoholowej, narkotykowej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
3. Edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej:
 - a) rozpowszechnianie informacji z danymi o dostępnej ofercie pomocy na terenie gminy w zakresie problemów alkoholowych;
 - b) prowadzenie stałego systemu informacji o działaniach podejmowanych na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych;
 - c) zakup materiałów profilaktyczno- edukacyjnych dla określonych grup adresatów;
 - d) wspieranie edukacji osób pracujących w systemie rozwiązywania problemów uzależnień (zakup prenumeraty, specjalistycznych opracowań, czasopism, materiałów multimedialnych) – wg składanych zapotrzebowań.
 - e) monitorowanie skali problemów alkoholowych w środowisku lokalnym poprzez prowadzenia badań, sondaży, lokalnych diagnoz, pozwalających ocenić aktualny stan problemu uzależnień do alkoholu i narkotyków na różnych płaszczyznach.
4. Prowadzenie działań związanych z przeciwdziałaniem nietrzeźwości kierowców na terenie Gminy Szczytno m.in.: nawiązanie współpracy z policją, włączanie się w ogólnopolskie kampanie, zakup materiałów edukacyjnych, profilaktycznych itp.
5. Przeciwdziałanie nietrzeźwości w miejscach publicznych:
 - a) zakup materiałów profilaktyczno- edukacyjnych
 - b) dystrybucja materiałów informacyjnych gdzie szukać pomocy, jak reagować w sytuacji ujawnienia problemów, których przyczyną jest alkohol.
6. Działania na rzecz ograniczenia populacji osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie
 - a) Zakup materiałów edukacyjnych dla personelu medycznego i pacjentów podstawowej opieki zdrowotnej

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych

1. Współpraca z organizacjami oraz służbami celem rozpoznawania i zmniejszania rozmiarów problemu alkoholowego na terenie Gminy Szczytno tj. ze szkołami, Sądem, Prokuraturą, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną, Przychodnią Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i innymi.
2. Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym.
3. Doposażenie placówek oświatowych, punktów konsultacyjnych, poradni dla osób z problemami uzależnień i innych w pomoce niezbędne do prowadzenia zajęć profilaktycznych /według składanych zapotrzebowań/.
4. Finansowanie udziału w szkoleniach naradach i konferencjach z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii: członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczytnie, organów i innych grup w

- zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie.
5. Wspieranie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
- ⌚ zakup publikacji i literatury fachowej
 - ⌚ zakup ulotek i broszur.
 - ⌚ zakup materiałów biurowych

V. OGRANICZANIE DOSTĘPNOŚCI ALKOHOLU

1. Działalność kontrolna:

Określone w niniejszym "Programie" i ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zasady i warunki, podlegają kontroli:

- a) kontrola nad obrotem i dystrybucją sprzedaży napojów alkoholowych odbywa się przez system udzielania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży, celem umożliwienia kontroli prowadzona jest ewidencja wydawanych zezwoleń i oświadczeń o dochodach uzyskanych ze sprzedaży napojów alkoholowych;
- b) Kontrolę przestrzegania uchwał Rady Gminy i ustaleń ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przeprowadzają uprawnieni pracownicy Urzędu Gminy w Szczytnie, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub funkcjonariusze Policji.

VI. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Ustala się następujące wysokości wynagrodzenia:

- 1) za udział w posiedzeniach komisji zwoływanych w celu opiniowania projektów uchwał zgodnie z Programem oraz wykonywaniu czynności służących realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przewodniczący GKRPA otrzymuje 200,00 zł brutto (słownie: dwieście złotych 00/100), członek GKRPA otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 150,00 zł brutto (słownie: sto pięćdziesiąt złotych brutto); Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie listy obecności na posiedzeniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczytnie.
- 2) za przeprowadzenie jednorazowej kontroli w punkcie sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Szczytno – 100,00 zł brutto (słownie: sto złotych brutto); Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie protokołów z kontroli punktu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych;
- 3) za opiniowanie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałą Rady Gminy Szczytno w sprawie określenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży oraz poza miejscem sprzedaży oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, na terenie Gminy Szczytno – 100,00 zł brutto (słownie: sto złotych brutto) za jedną opinię
- 4) za pracę w punkcie konsultacyjno - informacyjnym członka Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczytnie – 100,00 zł brutto (słownie: sto złotych brutto za jedną godzinę pracy);
- 5) za pracę przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – ryczałt

miesięczny 1500,00 zł brutto (słownie: tysiąc pięćset złotych brutto);

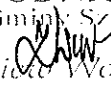
- 6) za prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób dotkniętych problemem alkoholowym, przemocą w rodzinie w punkcie konsultacyjno - informacyjnym dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą – 100,00 zł brutto (słownie: sto złotych brutto za jedną godzinę pracy);
- 7) za inne prace na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi według stawek określonych w umowach cywilnoprawnych zawieranych przy okazji powierzania tych prac;
- 8) podstawą wypłaty w/w należności jest udział w pracach potwierdzony *Miesięcznym raportem wykonywanych zadań* oraz przedstawienie bieżących sprawozdań/ protokołów przez zleceniobiorcę.

VII. ZASADY KOORDYNACJI, ORGANIZACJI I FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

1. Gminny Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych określonych w budżecie gminy, stanowiących dochody z tytułu opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Art.11¹ ust.1 oraz art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi wskazuje na źródło finansowania zadań programu, m.in. na:
 - ⌚ dochody uzyskane za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż alkoholu;
 - ⌚ w przypadku braku środków finansowych pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na realizację gminnego programu, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych może zwrócić się o dofinansowanie zadań programowych do Wójta Gminy Szczytno.
3. Szczegółowy podział środków przeznaczonych do realizacji zadań w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest corocznie ustalany w planie dochodów i wydatków.
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 - jest ciałem opiniującym, inicjującym i nadzorującym wykonanie zadań ujętych w niniejszym programie zgodnie z art. 4¹ ust.3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r.
 - zgodnie z art. 4¹ ust.5 wyżej cytowanej ustawy Rada Gminy Szczytno określa zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
 - inicjuje działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
5. Pełnomocnik Wójta Gminy Szczytno ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zwany dalej Pełnomocnikiem, przygotowuje Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii który następnie przekazuje Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do zaopiniowania i przekłada projekt Programu Radzie Gminy.
6. Za merytoryczną i formalną prawidłowość wydatkowania środków przeznaczonych na realizację

zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii odpowiedzialny jest Pełnomocnik.

7. Upoważnia się Pełnomocnika do występowania do Wójta Gminy z wnioskami o przeniesienie środków finansowych pomiędzy zadaniami i paragrafami wydatków w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
8. Ewidencja księgowa z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii prowadzona jest w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczytnie.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Szczytno

Zbigniew Woźniak